

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt negyedévre 1 frtEgyes számára 10 kr

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvá

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár, 1898. decz. 15.

Az Ausztriával való kiegyezés akadályai ólomsúlyként nehezednek a gazdasági életre és uton-utfélen látjuk a folytonos vizsály és reménytelen helyzet romboló hatását.

De ki is merne ilyen körülmények között új alapításokba fogni és ki merne a nagy bizonytalanság közepette iparvállalatának nagyobbítására vállalkozni? Az üzlet pangásáról beszélnek mindenfelé és a panaszok még annak a tevékenységét is megakadályozzák vagy megbénítják, akiknek különben még most semmi okuk sem lenne a esüggedésre.

E komor képet még szomorubbá teszi a pénzpiacz viszonyainak folytonos rosszabbodása. Különösen pedig Németországban kezdenek félni következményeitől.

A németországi pénzügyviszonyokat elég világosan látjuk mindenfelé, de homály fedi azokat az okokat, melyek a mostani szűk pénzügyviszonyokat előidézték. Általában azt tartják, hogy az esetre, ha e akis az ipar szokatlan fellendülése vette volna igénybe azokat az óriási összegeket, akkor nem öltött volna a szükség ilyen állandó jelleget. Sokan vannak tehát ma már azok, a kik másutt keresik a mostani mi-zériák okát és a német birodalmi bank eljárása is arra vall, hogy a kétkedőknek van igaza. Berlinben az utóbbi években a hetvenes évekre emlékeztető gründolás kapott lábra és a tulspekuláció is nagyon emlékeztet a nagy bécsi

krach előtti időre. A német birodalmi bank — habár szóval nem mondta ki világosan véleményét, az új bankráta emelésével, mégis megértette mindenkivel, hogy a legutóbbi kamatláb-emelésnek nem a bank helyzete az oka, hanem azzal csakis a gründolási mánia és a tulspekuláció elé akar gátat vetni.

A mi jegybankunk vakon követte a német birodalmi bank példáját és szintén emelte a kamatlábat, egyszersmind újból ama véleménynek adott kifejezést, hogy erre a kamatlábemelésre azért van szükség, mert a magasabb német kamatláb nemcsak a valuta emelkedését idézné elő, hanem a különbözet arra is csábítaná a németeket, hogy pénzüket kivigyék.

A mi jegybankunk mindig örömmel ragadja meg a kamatlábemelésre való alkalmat. És így tett most is, habár következtetéseiből hiányzik az igazság, mert hasonló kamatláb különbözet mellett eddig nem emelkedtek a valuta árak és az sem vált be, hogy a mi pénzünket nagy mértékben veszik igénybe Németországban és végül azok a jóslatok sem teljesedtek be, hogy papírjainkat, nagy mennyiségben fogják hozzánk visszaküldeni.

Nálunk a pénzükereslet, az üzlet pangása következtében még mindig szűk korlátok között mozog, helytelenül járt el tehát a jegybank, amikor újból emelte a rátát, mert a megdrágult pénz a pangó üzletet teljes tétlenségre kárhoztatja.

A drága pénz hatását máris érezni kezdjük

mindenfelé, de sehol sem okozott nagyobb bajt, mint a mezőgazdasági hitelviszonyok körül. A magyar gazdának a sok évi rossz termés — és a gabonának olcsósága miatt folyton hitelre volt szüksége és mert a hasznos beruházások beszerzését még egyáltalán nem fejezhette be, még most is hitelre van szüksége.

De mit látunk.

Azok a források, melyek eddig meglehetősen bőven szolgáltatták a készpénzhitelt, egyszerre kiapadtak és a gazdasági átalakulás egy időre lehetetlenné tétetett. Bankjaink nem igen tudnak a zálogleveleken túladni és minthogy pénzszekrényeik már megteltek záloglevelekkel, az új hitelnyújtásra még csak gondolni sem mernek. És ennek az a következménye, hogy a mi pénzünk kamat fejében ezen túl is a rendes mértékben szivárogoz ki a pénzünk, de a pénz új kölcson alakjában vissza nem igen jön.

Aggodalommal nézzük a pénznek ezt az egy irányban való vándorlását és még nagyobb aggodalommal tölt el bennünket az a tudat, hogy hozzánk új pénzt csakis a nyerstermények kivitele hozhat és hogy sorsunk ismét csakis a jövő terméstől van függővé téve. Mert hiszen nekünk kifejlődött iparunk uinesen és minket semmi sem biztosít az esetre, ha a nehéz mezei munkát nem kíséri Isten áldása.

A vetések állásáról eddig még csak jót hallottunk. A gabona mindenfelé szépen kikelt és különös bajokról egy vidéken sem beszélnek. A

TÁRCZA

Szerb népdal.

Madárka száll, madárka száll,
Egy másik száll utána,
Sebes röptében meg sem áll,
Ha társa meg nem állna.

— Miért követsz madárkám te,
Miért is jössz utánam?
Hiábavalón akarsz-e
Elveszni, kedves társam?
Hisz italom, hisz italom
Csak, a mit nyújt tő tükre,
Hisz elveszited általam
Szabad élted örökre.
Hisz ételem, hisz ételem
Csak piczi, kis bogárka,
Hagyd végezni az ételem,
Te kedves, kis madárka.

— És legyen bár az italom
Csak, a mit nyújt tő tükre,
Hadd veszítsem el általam
Szabad élted örökre.
És legyen bár az ételed
Csak piczi, kis bogárka,
En hűn kísérem ételed,
Nem maradok én árva.
Te veled élek, meghalok,
Halálot megöl engem,
S ha elhagysz, addig búsulok,
Mig meg nem szakad szívem.

Majoros Emil.

Egy fürdőzs eredménye.

Irt: Marossy László.

— Megfuladok ebben a borzasztó hőségben! — kiált fel Madarassy Ernőné, hófehér kendőskéjével törülve, husz éves kora, két évi házassága dacára bánatfelhőkkel borított, izzadó homlokáról gyöngyöző cseppeket.

— Bizony édesem, nekem kétszeres melegem van. A kánikulát még csak eltűrném kövérségem s öregségem dacára, de mikor a nyakamra járnak s szorítanak azokkal az átkozott számlákkal! Etelka, édesem, te nagyon sokat költekezel.

— Úgy? Hát már kinyíltak szemeid? Szemrehányások? Nézzük csak, mit is költesz rád? A kiállítás mutathattam csak be ruháimat. A fürdői öltönyöm is a fogason hever; néha veszem csak fel fürdőszobámban. S milyen ez az élet? Nyáron a fővárosban nyaralni forróságban, gőzben, füstben! El kell hervadnom korán, cifra nyomoruságban. Oh, ha tudtam volna, hogy ily itthon ülő férjem lesz, kihez így erőltettek szüleim, kik égis magasztalták, mert országgyűlési képviselő, százezerekkel bír, úszik a kényelemben. S mit találtam? Nekem kell segíteni még a beszédek megcsinálásában is. Ha egyszer felszólal a t. házban, belebetegszik. Vagyonodat felemészítette az a gyönyörűséges választókerület, noha ellenzéki képviselő vagy.

— Ha nem értesz a drága politikához, forgass köpenyeg s légy szabadelvű s telik majd a fürdőre is. Mit ér a „titulus.“ Elszoktál a dologtól is, az ügyvédeskedést abbahagytad, régi peres feleid elszéledtek, vagyonod dobra került s melletted kell élnem s te

gondot adsz az édes mindnyájunknak,

hogy a közelgő

hogy olcsó pénzért oly tárgyakat vehessünk

karácsonyi ünnepekre

miel lephessük meg rokonainkat és női tisztelőinket, melylyel nagy örömet szerezhetünk.

uri és női fodrász termét, a hol az előzőeken tulajdonos ezen alkalomra oly speciális czikkkel rendezte be karácsonyi raktárát, mely a legelőkelőbb szalon szobáknak is díszére válik. Bámulatba ejtő remek szép tárgyak vannak raktáron (de csakis felnőttek részére.) Minden nő a ki csodaszép akar lenni, csak GÓTH GYULA fodrász és szépítő termét keresse fel. (Gyulafehérvárt főtér az Európa szálloda mellett.)

Nem kis feladatu

Nagyon melegen ajánljuk a tisztelt uri közönségnek **Góth Gyula** Senki el ne mulassza ezen ritka alkalmat felhasználni és megtekinteni. Minden nő a ki csodaszép akar lenni, csak

reményt tehát feladni nem szabad. A magyar föld, mely ezer éve táplálja gyermekeit, jövőre is kegyelmes lesz irántunk, mert hiszen csak az emberek intézményei fogyatékosok és csak a tőke olyan kegyetlen, hogy éppen akkor drágul meg, mikor arra leginkább szükségünk lenne.

Dr. B. Zs.

Mily könyveket adjunk karácsonyi ajándécul gyermekeinknek ?

Közelednek a karácsonyi ünnepek; a boltkirakatok tömve vannak a tárgyak minden nemével. Ipar, és művészet mindent összegyűjtöttek, hogy oly pompássá tegyék a karácsonyi vásárt, a mennyire csak lehetséges. E gyönyörű tárgyak legtöbbször, a gyermekeknek van szánva s a gyermekvilág szülei s barátai azt sem tudják mit vegyenek a nagy választék között.

Mily másképp volt ez egy harmincz év előtt. Vettek akkor a lányoknak egy szép bábút bölesóvel s néhány kis fa vagy pléh konyhaedényt. A fiuknak vettek egy doboz fa- vagy ólomkatonát, hintalovat, gyermekpuskát, kardot és egy képeskönyvet tréfás versekkel, a czimlapon rikító színekkel festett kakassal. Ezt mind egy fenyőfácska köré rakták, melynek ágain kis gyertyák égtek s a melyeken aranyfüsttel bevont almák s diók díszlettek. A fáska felett egy fából készített angyal lebegett, jelképezve, mintegy a gyermekvilág geniusát. S mily öröm és végnélküli ujongás volt a kicsinyek közt. A fiuk megpróbálták jól sült-e el a puska, a lányok a bábukkal játszadoztak s az egészen kicsinyek lehápták mézes kalácsból készült bábuik fejeit. — De most ??

Manapság mesterségesen készített fűcskákat vesznek, melyek mechanizmusa bámulatra kelt bennünket. A játékszerek pedig mind megannyi mestermű. A bábuknak mozgatható részeik vannak — fejükön természetesen haj — szemeiket jobbra, balra fordíthatják, és teljes rubatárral rendelkeznek. Azon kis konyhában, melyet most a lányoknak vesznek valóban lehet főzni borszeszszel, a boltok pedig, melyeket a fiúk kapják, minden kigondolható nyálákságokkal vannak megtömve s így folytathatók tovább.

A gyermekek egyik játékszer a másik után veszik kezükbe s azt sem tudják, melyikhez fogjanak előbb, melyikkel játszanak, csupa bámulástól nem is jutnak hozzá az igazi örömhöz. Ugy járnak ezzel ők is, mint egy gazdag muzeum vagy képtár látogatója, a ki már örvend, ha vége szakadt a sok nézni valónak. A mai gyermekek elégedetlenek; milyennek lesznek ha felnőnek? Nem nevelnek-e belőlök erővel egy blazirt s elkényeztetett nemzetséget? Nem tagadom, hogy a karácsonyi időszak sok szegény embernek nyújt keresetet s táplálékot; a gyermekvilágra nézve azonban valódi szerencsétlenség ez a túlságig menő adakozás. A

pártom részéről a szégyenletes belesüléstől. Nem bánom, csak hirnevem emelkedjék, kárhoztassa benne a kormányt, szidja le a közös ügyet a sárga földig, legyen benne egetverő frázis, vagy szavak: mint „szabadság“, „rabiga“ stb. Ugy sem leszek többé képviselő! Atkozott köszvény! Három nap alatt bejárom a helységet. Ugy intézem a dolgot, hogy akkor mindenki a templomban legyen, s talán elnyögöm. Majd Erdődi a hátam megett fog segíteni. Aztán nem bánom menjünk fürdőbe...

Pár nap múlva már hiába keresték az úri koldusok Madarassy Ernő képviselőt a lakásán, mert csak a vén Czerberus fogadta őket büszkén és álmosan...

— Nincs az egész házban senki. A földszint már márcziusban elment nyaralni, az első és második emelet már a múlt héten, a harmadik emelet lakói meg csak ma este jönnek haza. Egyrészt jó, mert nyugtan alhatom, másrészt rossz, mert nincs kapupénzem, mert a díjnok, végrehajtó, színész, író, kik fent laknak, mit sem adnak. A Madarassy család, mely a nagyságos úrból és nagyságából állott, már rég behelyezte magát a kényelembe, s csak a képviselő úr panaszkodott mindig a szunyogok ellen, melyek még még állítása szerint Batori Mózesnél is szemtelenebbek és vérszópábbak.

Néhány nap múlva megszokott a két fürdővendég Harkányban. Madarassyné, — ki kedvetlenül jött a fürdőbe, — meglepődött, vig kedélyű lett s míg férje szakgató, fájdalmas köszvényében szorgalmasan betartá az orvosi életrendet, fürdött s a szobában üldögélt, addig ő a zongora-teremben beszélgetett, vagy játszott pár ábrándot, vagy a sétányon volt látható Baros Gézával, a főváros egyik legtekintélyesebb ügyvédjével, ki gyermekkorai játszótársa volt s kihez édes emlékek fűzték.

szülőknek mértéket kellene tartani még ott is, a hol azt a körülmények megegedik.

Különösen sok s mindenféle képeskönyv s ifjúsági irattal bővelkedik a jelenlegi karácsonyi piac. Évről évre szaporodik azok száma mesés bőségben. Miután, alig van mai nap család — legyen az szegény vagy gazdag — kinek asztalán egy ily könyv hiányozna, nem lesz tán felesleges figyelmessé tenni azokat, akiket illet — ezen könyvek némelyikének veszélyes voltára.

Mi a célja egy ily képes könyvnek? Az, hogy írásban vagy képből örvezzesse s tanítsa a gyermeket, keltse fel s erősítse benne a szép, igaz s jó iránti érzéket. Hány tartja ezt azonban szeme előtt? Lapozgassunk ezen ifjúsági iratokban! — Mily torzképek tűnnek szemünk elé egész szakaszokból s mily esztelen s nem gyermeki, hanem gyermekes szöveg van hozzá fűzve! Mily nemtelen beszédet hallunk itt! Hát ezáltal ébresztetik a gyermekben a szép iránti érzék? Tréfás, gyakran kecségtető alakban mutatnak be nekik itt a hazugság s rátság; oly neveletlenségeket tanulnak megismerni, melyekről azelőtt fogalmuk sem volt. A szülők pedig csodálkoznak, kedvenceik miképp lettek anyira neveletlenekké? Ama balga képeskönyvből ismerték meg azt. Ne vegyetek hát gyermekeiteknek, olyas könyveket, melyek hasonlítanak a mérges festékek bemázolt játékszerekhez; elrontják ezek gyermekeik szívét és lelkét.

Az ifjúsági iratok másik nemét teszik a mesék különféle nemei. Mesés tájékokra helyeztetnek itt a gyermekek, a tündérek és szellemek országába. Varangyos békává varázolt hercegnők szerepelnek benne s olyv madár a gonosz varázsló, mely őt elváltoztatja stb. effélék. Flegmatikus gyermekeknél, kiknek szükségük van arra, hogy phantasiájuk felelevenítették, ilyen könyvek, ha tartalmuk tiszta, egészen célravezető. Élénk gyermekeknek azonban igen óvatosan kell nyújtani a mesét, hogy álmadozókat — képmutatókat s álszentekeket ne csináljunk belőlük. Néha mesélni valamit a gyermekeknek, az még bagyján, de teljes mesekönyvet soh' se adnék gyermekem kezébe, mert hisz a széppel az igaz iránti érzéket kell ápolni a gyermekben.

Milyen könyvet vegyünk hát gyermekeinknek? Olyanokat, melyek a fenntebbi célra elérők. A phantasia ébresztessék, de ne ingereltessék túlságosan; oktasson a könyvecske, de ne váljék unalmassá; gerjessze föl a szép iránti érzéket, ne sértse azonban a jót s a szépet: legyen gyermekded, de nem gyermekes. A legjobb ifjúsági iratok azok, melyek a természetből a föld és népméből merítik tárgyukat, vagy a történetből, családi életből és gyermekszobából. Miként a kabát vagy mellény öltönyt képezi testünknek, ugy a képes könyv is, melyet gyermekeitek kezébe adtok, szellemi ruhája annak. S a hogy ott válogattok, míg testhez álló darabot találtok, ugy itt is komolyan kell vizsgálni, hogy nekik kártékony s nem illőt ne nyújtsatok. Szem előtt tartandó mindenekelőtt: vizsgáljátok meg mindent, s a mi legjobb, tartásotok meg. Sz. K.

— Lássá Géza, ha tudtam volna, hogy ön Bécsben van, irtam volna s talán nem élnék egy általam nem szeretett férfi oldala mellett, szenvedés közt. Oh, beh sokszor merengtem önről.

Tudja-e, mit ígértünk egymásnak? No de hagyjuk, mert ön talán elítélné engemet. Ugy-e bár, nejjével van itt? Kérdé régi szeretett barátjára függesztve ábrándozó szemeit Madarassyné.

— Oh, nem nagysád! Én még nőtlen vagyok s ügyvédi ügyekben e környéken időzvé, gondoltam, átrándulok Harkányba. Nem adom sokért a szerencsét, hogy nagysádat láthattam oly hosszú évek után. Nézze csak, megbecsülhetetlen arcképét még most is az ön által készített tárczámban hordom.

Mily boldog kedves férje, hogy ily nőt birtat. Rendkívül sajnálom, hogy éppen Madarassy urat, szeretett férjét kell nagyszámú váltói miatt beperelnem. Reményilem, meg fog ezért bocsátani, de hát ügyfeleimnek, férje bitelezőinek követelése jogos s pár napnál további balasztást nem tűr.

— Hagyja el kérem ezeket a prózai dolgokat s térjünk át arra, hogy miképp tölté elválásunk óta idejét, bálozott sokat, tudom, soknak vallott szerelmet. No ez a férfiak szokása.

— Akkor nem ismer engemet. Nem megesküdtem, hogy kegyeden kívül soba senkit sem szerethetek? Most már aggregény maradok. Vége mindennek! — sóhajtott Géza.

— Nincs vége! szólt Madarassyné. E perczen felhangzott a fürdői zenekar játéka s a beszélgetők a tánczterembe vonultak.

Másnap délután szokás szerint lassan lépkedve közeledett a fürdőről Madarassy Ernő, a szomszárkerület kiérdemült, öreg, köszvényes képviselője. Ren-

Levél a szerkesztőhöz.*)

Gyulafehérvár, 1898. decz. 15.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Becsés lapjának f. évi 48. számában a polgári iskola létesítéséről szóló cikket olvastam; mert habár nem tartozom az ugynevezett művelt osztályhoz — lévén egyszerű iparos — mégis felfogni tudom, hogy minél több tanintézettel bír egy város, annál nagyobb a műveltsége és annál biztosabb a jövője, felvirágozása.

De mivei egészen tisztában nem vagyok a polgári iskola fogalmával, annak céljával és rendszerével, szíveskedjék t. Szerkesztő úr, mindazt velem közölni, és ha magyarázata csak némileg megfelel azon képnek, melyet én magam is képzeltem a polgári iskolák céljáról, biztosítom, hogy az első városi képviselő gyűlésen javaslatként fogom benyújtani az említett iskola létesítését, annál is inkább, mivel tudom, hogy a mi polgármesterünk ilyen javaslatokat a polgárok részéről szívesen lát, és ha az eszme csak realizálható, mindig magáévá szokta tenni.

Még egyet! miért lenne ép most könnyebb a polgári iskola létesítése?

Becsés választát várva maradtam

hódoló tisztelettel

Egy polgár.

Miután becsés sorait csak a lap összeállításában közben vettük, beható választ kérdésére csak a jövő számban adhatunk

A szerkesztőség

Ujdonságok.

Gyulafehérvár, 1898. december 15.

— **Szinbáz.** Elkényeztetett közönségünk, dacára azon igyekezetnek, melylyel Monory Sándor igazgató és a társulatnak 1—2 tagja a közönség igényeit kiélti giteni óhajtja, nem fogadta valami nagyon melegen — legalább eddig nem — Thalia papjait és papnőit. Azonban, ha a társulat több igyekezetet fejtene ki, valószínű hogy az eddigi hideg fogadtatás meg fog változni.

Megvallva az igazat, e hidegnek nevezhető fogadtatásnak meg is van némileg a jogosultsága, amennyiben a társulat néhány tagja kevés igyekezettel lát hivatása betöltéséhez. Szinte borzasztó — hányszor megessik, hogy a szereplők a szereplők nem tudják és kétségbeesetten tekintenek a sugó felé és tőle várják a segítyt. Ez különösen mindennap megessett Földváry József és Baróthy Dezsővel. Ez a hanyagság annyivá inkább boszantó tőlük — mert mindkét színész azok közé tartozik, akik tehetségük mellett szorgalommal élvezhető előadást nyújtanának.

Ehhez járul még, hogy a legkomolyabb jeleneteknél megtörtént, hogy Földváry és Sziklay Valéria elnevezték magukat.

Ez leginkább Sziklay Valériával esik meg — de méltányosnak találjuk mentségül felhozni azt, hogy pályájának teljesen kezdetén van.

E keserű megróvási kötelesség után jól eső örömmel

desen vig kedélyt s helyzetéhez képest könnyelmű volt mindig. Hozzá mért állása s vele együtt érző vendég nem lévén a fürdőben, ömagával társalgott. Most is lakására tartva, folyton mormogott magában.

— Ezek az aszonyok iszonyu parancsolók. Kezdem hinni, hogy papucs-kormány alatt állók. Óhajtsa parancs nekem, s teljesítenem kell, csak azután áldoztaim fejében a szeretetnek egy szikráját mutatná csak ki, de ez csak olykor történik részéről egy nem szív-ből adott fanyar csókban, s kigyógyszerű ölelésben, mikor kívánata teljesül, s ha teheti, fut előlem. Igaza van! Én már vén vagyok s hozzá még beteges, világnut s ő még fiatal. Hm! hm! Nem sokáig lehetünk már a fürdőben, mert annyi forintom sincs, a hány hallgatóm volt a beszámoló beszédemen. Pedig szegény Etelkának jól esik a fürdő, beteges, még maradni óhajt. Ujabb kölcsönre nincs kilátásom. Mit tegyek? Eh! Jöjjön, a minék jönni kell! Bizzuk magunkat a sorsra.

— Dologra fel! — susogta Madarassyné a vendéglő lakás ablakán kitekinve. Itt közeleg férjem. Kegyed Géza le fog térdelni előttem, én a dívánra ülök. Ha férjem az ajtónál lesz, szavalja egész tüzzel a szerelmi vallomást. Így ni! Most már jöhet!

Madarassy Ernő az ajtón lassan belépve, majdnem sóbálványnyá változott, midőn Erdődi Gézát a padló szőnyegén látta térdelni, majd nejjét nézte, ki a térdelőt felemelte s a szerelmesek átölelték s megcsókolták egymást. A honatya kikelt alakjából, elveszté hidegvértségét. Szemei vérben forogtak, ajkait harapta dühében, lábai inogtak, egész valójában remeget s szokatlan erős hangon kiáltott a két szerelmesre.

— Uram! Tréfa ez, vagy való? Asszonyom! Ez az oltár előtt esküdött hűség?

konstatáljuk, hogy az igazgató pár, Lőrinczi Erzs, Nagy Linda, Zöldy Hermin, Székely Gizella, Dunay Árpád és Fekete Pál napról napra kárpótolni igyekeznek a többi szereplők hátrányait és kellemes estéket nyújtanak a közönségnek.

A legnagyobb elismerés azonban Lőrinczi Erzsit, a társulat drámai hősnőjét illeti -- aki már az első előadáson (Rang és mód) Clariss szerepét dicséretre méltóan oldta meg. Ezt hasonlólag Monory igazgatóról és P. Nagy Lindáról is konstatálhatjuk.

Hasonlólag a Fekete Rigóban szintén az előbb említett szereplők tűntek ki. Dunai kevés túlzás elszámítása mellett -- szintén meglehetősen alakítást nyújtott. Baróthy igen csinosan volt „öltözve” Sajnos, hogy róla egyéb jót nem mondhatunk. Zöldy Hermin rokonszenves Sárka volt.

A „Talmi Hereznő”-ben Monory, Monoryné, P. Nagy Linda, Székely Gizella, Zöldy Hermin és Dunai Árpád és Fekete Pál érdemeinek elismerést. A „Gyerek asszony-ban” Dunai Árpád valóban kifogástalan molnár inas szerepében állandóan derült hangulatban tartotta a közönséget. Fekete Pál meglehetősen plebános, Baráthy csinos örmester volt.

Legjobb előadás volt eddig a „Niobe”, amelyben Lőrinczy Erzs valóban mesterileg adta a nehéz czinszerepet. Szép arca és alakja emelte a hatást. Általában úgy látszik, hogy Lőrinczy Erzs jó játéknak a többi szereplőre jó hatással volt, amennyiben ez estén valamennyien kitétek magukért. Lőrinczi után legjobb volt Monory, aki az biztosító intézeti igazgató operettet kár volt színre hozni, mert sajnos a czimszerepre nincs alkalmas egyén. Monoryné ugyan nagy igyekezettel látott a nehéz szerep megjátszásához, és sok helyt majdnem kifogástalan volt, de a 16 és 14 éves leány szerepekre nem alkalmas. Monory a mindig fiatalodó nagybátyát és Fekete Pál a morosus bárót elég jól eltalálta. Földvári gyenge Plinchard volt és szerepét megint nem tudta.

— **Jótekönyűség.** Szép ünnepély folyt le f. h. 8. dikán a helybeli izr. hitközség üléstermében. A Malbis Arumim-egylet tartott rendkívüli ülést abból az alkalmából, hogy huszonnégy szegény tanuló felruházott teljes téli öltözetekkel. Elnöki megnyitó után egy tanuló mondott köszönetet társai nevében a segítségért, melyben részesültek, azután a hitközség rabbija Fischer Sándor úr és az iskolaszéki elnök, Dr. Deutsch úr, intéztek beszédet az egybegyűlt egyleti tagokhoz és a tanulókhöz. Imával végződött az ünnepély. Az ünnepélyen jelen volt az egylet elnöke Mendel Manó úr és számos ügybarát élén az izr. hitközség buzgó és áldozatkész elnöke bervei Jónás Adolf úr, kik mindnyájan sokat tettek és tesznek a hnmános egylet érdekében.

— **Glatt József** buzás-bocsárdi (balázsfalvi járás) körjegyzőnek 38 évig jegyzői minőségben, 40 évig közszolgálatban teljesített odaadó, hű és példászerű működése elismerésül Öfelsége által legkegyelmesebben adományozott koronás ezüst érdemkereszttel tüntetendő ünnepélyes földiszítése alkalmából a rendező bizottság által szétküldött meghívóra a t. olvasó közönség szíves figyelmét és érdeklődését fölbívjuk.

— Felvilágosításul előbb elmondom, hogy mi egymást régóta szeretjük -- szólt Géza felállva s térdét megtörölve, -- de én messze mentem, mikor az ön neje az én Etelkám...

— Hazugság! Ő az enyém! Hites nőm! Eskü köti...

— Jó; jó! -- szólt a fiatal ügyvéd. Az ön jogilag, de szíve az enyém. Ne is ezáfolja meg, jóuram, jobb az igaz/valót hallani, mint keserűen csalódnai. Na! De tisztázzuk a dolgot. Én nem csak szerelmi, hanem hivatalos ügyben is jöttem önhez, hitelezőinek ügyvédje én vagyok. Ismeri ezeket a váltókat s kötelezvényeket?

— Igen! Az enyéme s mit akar velők!

— Három nap alatt tessék fizetni, a hitelezők tulajdonának fonala megszakadt. Nem várakoznak tovább, -- válaszolt Erdődi Géza -- de ha ajánlatomra rá áll, kifizetem adósságait, kezelheti földjeit s ismét nyugalomban élhet.

— S mi lenne a föltétel?

— Mondjon le feleségéről részemre. Tegyen két lényt boldoggá, hogy így ön is boldog legyen.

— És kegyed Etelka szereti az ügyvédjűrat? -- kérde Madarasy.

— Szeretem, sőt őt szerettem az életben egyedül.

— Na hát ha ez úgy van, ráállok az alkura, vigye nőmet, egyre kérem... fizesse ki Etelka ruhakontóit is.

Néhány hét után a válóper véget ért s megtörtént az esküvő.

— **Meghívó.** Glatt József buzás-bocsárdi körjegyző kartársunkat közel négytized évi hű és példászerű szolgálatáért ért legmagasabb kintüntetése alkalmából a folyó hó 18. án d. e. 9 órákor tartandó ünnepélyre t. kartárs úrat ezennel tisztelettel meghívja s egyben fölkéri arra is, hogy megjelenési szándékáról a balázsfalvi körjegyzőt legkésőbb folyó hó 17-ig déli 12 óráig értesíteni szíveskedjék. Balázsfalva, 1898 december hó. A rendezőség.

— **Népies téli gazdasági fölolvasás Balázsfalván.** Vármegyénk gazdasági egyesülete által Balázsfalván e hó 11-ikére kintűzött felolvasás megtartván, arról röviden is bár -- méltó megemlékezni. --

Dr. Szaviszló Albert a rozsa, üszög, peronospora stb.-ről, -- Székelyhidy Viktor egyesületi titkár pedig a hitelszövetkezetek népies ismertetéséről tartott szabad előadást nagyszámú hallgatóság jelenlétében. Örömmel s az örömmek bizonyos hatványozott nemével tessük el, midőn vármegyénk eme oázisán, -- melyet ilyenénem nem a geográfiai fogalom tett s melyen az idáig fáradtan utazó nem sok enyhet talál -- a mi jó vármegyénk bölcs kormányzata szellemi szórakoztatásunkról is, de első sorban praktikus szempontból fölfogott és ilyenénem is minősült ismeretterjesztő előadásokról is gondoskodik. Jól tudjuk, hogy nálunk az előadások nemcsak, mint egyszerűen ismeretterjesztők hatnak, hanem társadalmilag érintenek, illetve kihatást szülnek. Annak a szép orgánumnak, -- mely a Dr. Szaniszló előadását elragadtatóvá, figyelmet lebilincselővé teszi -- balázsfalvi és vidéki közönség nagy része állandóan megnyert hallgatója, mi mellett a most is megjelent 300 főnyi hallgatóság bizonyít.

A Székelyhidy Viktor egyénisége eme körülményhez méltóképen járul. Megmutatta, hogy odaadó szorgalom, kitartó munkásság, folyton érdeklődő buvárkodás az ő előadását is népies alakban hatásossá teszi, mint ily embert mi egyéniségében is örömmel látjuk körünkben s örömmel hallgatjuk azt is, a mikor nyíltan kimondja, hogy a takarékpénztárak (gscheftje) üzleti eljárása sokba kerül a szegény embernek! Mindkét előadást a közönség harsány hangon, lelkesültséggel megéljenzte. -- Nekünk, balázsfalviaknak -- úgy látszik -- a gondviselés minden évben juttat egy-egy kis szórakozást és a felolvasások után, mikor látjuk, hogy együtt vagyunk, érezzük az összetartozandóságot, mások meg tudomást vesznek arról, hogy magyarok is vannak a vidéken, kik a vármegye gazdasági érdekeit közelebből és a magyarság ügyét általában fölkarolni törekednek. --

Bizony -- mondom -- hogy áldás a miniszterre, a kinek magas intézkedése anyagiilag segít; áldás a vármegye kormányzójára, a kinek jóságos közbenjárása minket is a jóleső érzés örömeivel tölt el. *Index Servorum.*

Nyílttér.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként -- japáni, chinai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként -- a legdivatosabb szövés, szín- és mintázatban **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (es. és k. ud. vari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Szám 129--98 Á. j.

Arverési hirdetés.

A m. kir. kincstár birtokában levő és a n.-enyedi m. kir. pénzügyigazgatóság kezelése alatt álló alsófehérmegyei Maros-Portus és Alsó M.-Váradja közt a Maros folyón átvezetendő kincstári hid vámszedési joga, valamint a hidhoz tartozó s a Maros jobb partján fekvő vámház jelenlegi bérlete a folyó év végével lejárván **1899 évi január hó 1-től** kezdve 3 egymás után követhető évre, tehát 1901. évi december hó végéig hasznabérbe fog adatni.

Ennélfogva ezen czélból **foyó év december hó 27-ik napján** d. e. 10 órákor ezen kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében a második nyilvános árverés fog tartatni.

A kikiáltási ár 5200 frt, de annál kisebb ajánlatok is elfogadhatnak.

A szóbeli árverés megkezdése előtt, a pénzügyigazgatóság főnökénél 50 kros bélyeggel ellátandó írásbeli zárt ajánlatok is benyújthatók, melyek megfelelő bánatpénzzel t. i. a kikiáltási ár 10%-val ellátandók.

Az írásbeli ajánlatban az ajánlott összeg szóval is világosan kiirandó s kifejezendő az

ajánlattevőnek az a nyilatkozata, hogy az árverési feltételeket ismeri azoknak magát alá veti.

Ezen árverésre vonatkozó különös feltételek a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Nagy-Enyeden, 1898. december hó 13.

Hirdetmény.

Vb. Náni Ödön csödtömegéhez tartozó a leltár 1--1568 tételei alatt felvett **női- és férfi divatcikkék és üzleti felszerelések** ajánlati verseny útján eladatnak.

A beszerzési ár 14408 frt 57 krt, a leltári becsérték pedig 9699 frt 68 krt tesz.

A becsérték 10%-ával, mint bánatpénzzel ellátott ajánlatok Rejőd József tömeggondnokhoz, vagy Dr. Mayer Ödön csödválasztmányi elnökhöz nyújtandók be **1898 évi december hó 29-dik** napjának 12 órájáig.

Ezen időponton tul beérkezett vagy bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A választmány sem az áruk minősége, sem azok mennyiségeért nem szavatol és fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon válaszszon, esetleg azok egyikét se fogadja, el. A választmány azt, kinek ajánlatát elfogadja 1898 december 29 én délután szóval, esetleg másnap ajánlott levélben értesíti és az köteles bánatpénzét három nap alatt az ajánlott összeg ötven százalékára kiegészíteni és további nyolcz nap alatt az egész vételárhátralékot tömeggondnokok kezeihez kiegyenlíteni és a bolt helyiséget azonnal kiüresíteni, mert különben bánatpénze elvesz és veszélyére újabb ajánlati verseny fog megtartatni.

Gyulafehérvár, 1898 december hó 5-én.

Tömeggondnok.

Az ezredéves orsz. kiállítás 1885-iki orsz. kiállítás
jurytanácsának legnagyobb kintüntetése:
legnagyobb kintüntetése. a millenniumi a nagy
nagy érem. díszoklevél.
1873-iki világkiállítás legnagyobb kintüntetése:
legfelsőbb elismerés.

RÁTH MÓR * *

KÖNYVKIADÓHIVATALA

ÉS KÖNYVKERESKEDÉSE

Budapest, Gizella-tér, (a Haas-palotában).

A Közpiskolai Tanáregyesület jubileumi és számos más kiállításnak legnagyobb kintüntetése. -- Számos általa támogatott, vagy alapított közművelődési, könyvtári egylet tiszteletbeli tagja stb.

Szerencsénk van a t. **casinókat, olvasó és közművelődési egyleteket** úgy **irodalom-barátokat** figyelmeztetni, hogy kiadásaink **egy részé**, míg az erre szánt csekély készlet tart

40% 50% árengedménnyel

kapható. Különösen figyelembe ajánljuk az **Országgyűlési Törvények és az Igazságügyre vonatkozó rendeletek** országos népszerűségnek örvendő gyűjteményeit **nagy árengedménnyel.**

A leszállított áru művek jegyzéke, úgy kiadásainak jegyzéke **komoly reflectán-soknak** rendelkezésére áll.

Ujabb kiadásaink közül ajánljuk az immár teljesen megjelent irodalmunkban páratlan diszművet:

A **Arany János Balladái**

Zichy Mihály rajzaival,

fényes díszkötésben, melynek képes prospektusával szívesen szolgálunk, úgy a többi remek-írók műveit számos fénycs disz- vagy igen jutányos kiadásokban. Francia, angol, német művek a leggyorsabban és legjutányosabban szállíttatnak.

Több mint 40 éven át közbizalomban részesülő könyvkereskedésünk, az Országos Központi Könyvtárak, több száz iskolai, közművelődési és Casinói, olvasó-egylet könyvtár, a polit. és tud. élet legtöbb kitűnőségének stb. szállítója, ezentúl is főczéljának fogja tekinteni az általános nyilvánuló népszerűséget fentartani és mindennemű és minden nyelvű irodalmi megbízásokat a legnagyobb figyelemmel és lehető legjutányosabban eszközölni.

Az Antiquariusok által hirdetett minden művet legalább is azon áron, gyakran jutányosabban szállítjuk új példányokban, mint a mely az ő catalogusaikban előfordul. Be van bizonyítva, hogy a másodkézből vett ócska könyvek a leghatasosabb terjesztői a ragályoknak.

Rámák,
lécek, törülközőtartók,
kefe és kelesztartók,
fogasok,
felszolgáló tálcák,
pipa-
állványok,
szivar szekrények,
háziáldások

Währingi faáru-gyár
Wien-Währing, Moigasse 15.

Menyasszonyi
koszoru-
rámák, * *
etagérek stb. stb.
Mindenféle faragott
és sztergályozott faárak
diszes és olcsó kivitelben.
Arjegyzék ingyen.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon.

Alapított 1825.

Alapított 1825.

Magyarországi fiók: Budapest, V. ker., Fürdő-utca 4.

Evi bevétel	27 500 000 korona
Kiutalt nyereséyrészek	150,000.000 "
Vagyon	220,000.000 "
Halálesetek folytán kifizetve	450,000.000 "

A „STANDARD” kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világkötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háboru biztosítás népfelkelők részére.

Díjtablázatok kíváncsra küldetnek.

Főügynökség Gyulafehérvárrt: Zeller Izidor

Legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándékok:

arany- ezüst ékszerek, láncok, gyűrűk, zseborák,
ingaórák, ébresztők stb. ugy KÉSZPÉNZÉRT
(utánvét mellett mint előnyös és szolid

— részletfizetésre —

legolcsóbban vásárolhatók 5 évi jótállás mellett

SERÉNYI óra- és ékszergyári raktárában

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 34. I. em.

Fióküzlet: II., Fő-utca 21.

A világhírű **AUDEMARS FRÈRES** genfi óragyár
kiz. vezérképviselése.

Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek

TELEFON.

Képes árjegyzék ingyen.

Tisztelet annak

a ki

tiszteletet érdemel!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész

urnak; Neunkirchen, Bécs mellett, 1897.
aug. 11-én ezt írják Altonából:

Már 70 éves lévén 10 év óta köszvényben aranyér fájdalomban szenvedtem és gyógyulást nem találhattam csak az ön **Wilhelm-féle antirheumatikus vértisztító zheája** 3 hét alatt gyógyította meg bajomat Fogadja köszönetemet Ön és a grófnő kinek tudósítását a teáról az újságban olvastam

Kiváló tisztelettel

ACKERMAN CHRIST

Altona, Hamburg mellett Reichenstr.

Kapható minden gyógyszerertárban.

**MINDEN SORSJEGY
MIND A 6 HUZÁSRA JÁTSZIK**

6 HUZÁS UJSÁGIRÓK SORSJÁTÉKA 6 HUZÁS

**FŐNYEREMÉNY
100.000
KORONA**

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás föltétlenül már jövő hó 4-én

Sorsjegyeket ajánl: A Gy. Fehérvári Népbank r.-társaság.

Védjegy 19. és 20. sz.

Kapható: Gyula-Fehérvár: Szentgyörgyi Mór, gyógyszerertárban és Wallentin L., Misselbacher J. B. és Friedmann Márton kereskedésében.

Az általános elismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósbor-szesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utazásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatásban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetve azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál. 8755.

SÓSBORSZESZ

általános elismert kittingő háziszser, különösen a bedörzsölés kenő-gyúró-gyógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztaságát, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkörpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

BRAZAY KÁLMÁN

Budapest, IV., Múzeum-körút 23. sz.

WEISENBACHER JANOS

Cognacgyáros és bortermelő,

— SALGÓTARJÁNBAN. —

Ajánlja

valódi borpárlatát,

mely egy és két vöröskereszt jelvényvel ellátott eredeti töltésű palackokban egyedül:

id. Misselbacher J. B. úr üzletében Gyulafehérváron, valamint Marczell Elemér úr gyógyszerertárban ugyanott (várban) kapható.

JOHANN WEISENBACHER

Cognacfabrikant und Weinproduzent

— in SALGÓTARJÁN, —

empfiehlt sein

echtes Weindestillat,

welches in Bouteillen Original Füllung mit ein und zwei Rothkreuz bezeichnen, ausschliesslich in der Spezereihandlung des Herrn

J. B. Misselbacher sen. in Karlsburg, (Stadt) und in den Apotheke des Herren Marczell Elemér (Festung) erhältlich ist.